

نیگاری کاریکاتوری له رژنامه‌گه‌ری منداڼا ندا ... به‌شی -3- هه‌ندرڼ خ‌شناو

چه‌ندین شت هه‌یه که ده‌ب‌ت هونه‌رمه‌ندی کاریکات‌ریست له رژنامه‌گه‌ری منداڼا نه‌وه ره‌چاویان بکات له‌وانه‌ش:

1- و‌ناکردنی شته‌کان:

2- ج‌به‌ج‌کردنی نیگاره‌کان:

چه‌ند شت‌ک هه‌یه له‌م بواره‌دا که نیگارک‌ش له رژنامه‌گه‌ری منداڼا ندا ده‌ب‌ت پا‌به‌ند ب‌ت پ‌یا‌نه‌وه، ئه‌مانیش:

روونی و نیشانکردنی سنووره‌کان، هه‌ب‌ژاردنی ره‌نگه‌کان که هه‌موویان په‌یوه‌ستن به‌یه‌که‌وه، ئامانجی سه‌ره‌کی له نیگاره‌کان له رژنامه‌کانی منداڼا ندا گه‌یانندی بیر‌که‌که‌یه، نه‌ک پ‌یشاندانی کارزانی و ده‌ست‌ه‌نگینی، ب‌یه‌ه‌ه‌ و ه‌ه‌کاریه‌کان له نیگاره‌کاندا ده‌ب‌ت روون و دیار بن، ئه‌و ره‌نگانه‌ی که به‌کارد‌ن له نیگاره‌کان ده‌ب‌ت جیا‌واز بن له‌و ره‌نگانه‌ی که له باک‌گراونده‌کان به‌کارها‌توون، هه‌روه‌ها ئه‌و ره‌نگه‌ به‌کارها‌تووانه ده‌ب‌ت ره‌نگی کراوه‌بن ب‌ه‌سانه‌وه‌ی چاوه‌کان و دوور‌که‌وتنه‌وه له ه‌ه‌ه‌ی و چوونه‌ناویه‌کی ره‌نگه‌کان، ب‌ه‌ه‌ه‌ی منداڼا به‌ئاسانی بتوان‌ت شته نیگارک‌شراوه‌کان له‌یه‌ک جیا‌بکاته‌وه، هه‌روه‌ها واباشتره ه‌ه‌ه‌ی ره‌ش به‌کار‌ب‌ت ب‌دیاریکردنی سنوری ورده‌کاری شته‌کان، ب‌نمونه‌گو و چاو و لووت و کراس و پانت‌ و کاتژم‌ر و ق‌چه و شته‌کانی تر دیار و ئاشکرا‌بن، ورده‌کاریه‌کانی دیکه‌ش به‌هه‌مان ش‌وه، وا په‌سندتره که هه‌موو ورده‌کاریه‌کان به ه‌ه‌ه‌کی ره‌ش دیار‌ب‌ک‌ت، هه‌تا منداڼا ک‌ش‌ش‌کی ز‌ر نه‌کات ب‌ناسینه‌وه‌ی گه‌وه‌ری شته‌کان، په‌سه‌ندیش نیه که نیگاره‌کان به‌ره‌ش و سپی پ‌ش‌که‌ش به‌منداڼان ب‌ک‌ن، چونکه‌چاوی منداڼا تام و ج‌ژ له‌م ته‌کنیکه وه‌رنارگر‌ت، و به‌رده‌وام و‌هنه‌ی ره‌نگاو‌ه‌نگی لا په‌سه‌ندتره له‌ره‌ش و سپی، شت‌کی تریش که ده‌ب‌ت باسی بکه‌ین له رژنامه‌گه‌ری منداڼا ندا ک‌ش‌ه‌ی هاوسه‌نگی ن‌وان نیگار و وشه‌یه، که ک‌ش‌ه‌یه‌کی گرنگه و ده‌ب‌ت باسی ب‌ک‌ت، ق‌ناغی منداڼی له ن‌وان چوار پ‌نج سا‌یدا تا پازده سا‌ی در‌ژه ده‌ک‌ش‌ت، ب‌یه‌ئا‌سته‌کردن به‌ره‌و منداڼان له‌م بواره‌دا ز‌ر مه‌ترسی له‌خ‌ده‌گر‌ت، و پ‌ویستی به‌

وریا بوونهوه ههیه، کاتێک که ئهو چیرێکانهی ئااستهکراون بـ
 منداڵانی تههمن پـنج ساڵی بـ نمونه به شـوهیهکی تهواو پشت به
 شـوهکاری ده‌به‌ستن، کهچی ئهو چیرێکانهی که ئااستهکراون بـ
 منداڵانی تههمن ههوت ساڵی، ده‌بـت چه‌ند رسته‌یه‌کی ساده‌ی هاوشان
 بـت، که به ئاسانی تـیپگهن و بخوـندرـنه‌وه، و له ته‌مه‌نی ده
 ساڵیشدا، ده‌بـت رسته‌کان قورسترین، و له ته‌مه‌نی یازده ساڵیشدا
 ده‌بـت ده‌قه ئه‌ده‌بیه‌که ته‌واو و کامـ بـت، و پشت به گفتوگـی پـچـپـچـ
 و تاکه رسته نه‌به‌ستـت، و شـوه‌کاریش ماوه‌ی ده‌قه ئه‌ده‌بیه‌که بدات و
 نه‌ختـێک بـچـته دواوه، لـره‌دا باس له‌سه‌ر گرنـگـترین جـره‌کانی هونه‌ر
 نیه، به‌کو رـژنامه‌گه‌ری منداڵان به پله‌ی یه‌که‌م کار بـ پـشـخـستنی
 عه‌قـ و هزری منداڵان ده‌کات، ئامرازه پـویسته‌کانیش بـ ئهم مه‌به‌سته
 به‌کارده‌هـنـت، کاتێک له‌و چیرێکانهی که ئااسته‌ی منداڵانی ته‌مه‌ن
 پـنج ساڵی ده‌کرـن، وشه تـیـاندا وه‌لا ده‌نـرـن، له‌به‌ر ئه‌وه‌یه که ئهم
 منداڵانه هـشتا توانای خوـندنه‌وه‌یان نیه، له‌و چیرێکانه‌ش که
 ئااسته‌ی ته‌مه‌ن یازده ساڵیدا ده‌کرـن، نیگار دـته دواوه، مانای بـ
 بایه‌خی نیگار نیه، به‌کو بواردانه به‌م منداڵانه بـ گه‌شه‌پـدانـی
 هزر و خه‌یاـیان و پشت به‌خـ به‌ستن، کاتێک که نیگار کولـره‌یه‌کی
 ئاماده‌کراو پـشـکـه‌ش به منداڵان ده‌کات، ده‌قی ئه‌ده‌بی ته‌نیا
 هه‌ویره‌که‌ی پـشـکـه‌ش ده‌کات، و بـواری ده‌دات به‌خـی کولـره‌که
 ئاماده‌بکات، نیگار پاـه‌وانـێک پـشـکـه‌ش به منداڵان ده‌کات به هه‌موو
 ورده‌کارییه‌کانیه‌وه جلوه‌رگ و ره‌نگی چاو، ده‌ورو به‌ری پاـه‌وانه‌که و
 ئهو باکگراوندانه‌ی که رووداوه‌کان باسی لـوه‌ده‌که‌ن، بوار به مندا
 نادات که له هزری خـیدا وـنه‌که دروست بکات، ده‌قی ئه‌ده‌بیش وـنه
 گه‌شتیه‌که پـشـکـه‌ش به منداڵان ده‌کات، بـ نمونه ئهو داره‌ی که
 پاـه‌وانه‌که له ژـریه‌وه دانیشـتـوه، له‌وانه‌یه له هزری منداڵان کـدا
 داری سنـه‌به‌ر بـت و له هزری یه‌که‌کی دیکه داری به‌و بـت، له
 یه‌که‌کی دیکه‌شدا داری سـو بـت و به‌مجـره، پاـه‌وانه‌که‌ش له‌وانه‌یه به
 کراسـکی شین یان سوور بـت، منداڵه‌که زیاتر هزر و خه‌یاـی خـی
 به‌کارده‌نـت، هـیه‌که‌ش لـره‌دا ئه‌وه‌یه که منداڵ له کاتی خوـندنه‌وه‌دا
 پـشـوازی خه‌یاـکردن به‌کارده‌نـت، کهچی له رـگـای نیگاره‌کانه‌وه
 پـشـوازی بینین به‌کارده‌نـت، ئه‌وه‌ی که زانراویشه له رـگـای پـشـوازی
 بینینه‌وه، شته‌کان وه‌کو خـی له هزرده‌مـنـنه‌وه، و ئه‌سته‌مه
 گـگـانکارییان به‌سه‌ردا بـت، ئه‌گه‌ریش بوو ئه‌وا گـگـانکارییه‌کی زـر
 ساده ده‌بـت، بـیه له ته‌مه‌ن پـنج ساڵیدا پشت به‌ستن به ده‌قی ئه‌ده‌بی
 هه‌یه‌کی گه‌وره ده‌بـت، هه‌روا له ته‌مه‌نی یازده ساڵیشدا پشت به‌ستن
 به نیگار، ده‌بـته هـی نانه‌وه‌ی زیانـکی زـر، له‌م روانگه‌یه‌وه ده‌بـت
 هاوسه‌نگی له نـوان وشه و نیگاردان هه‌بـت له بابه‌تی پـشـکـه‌ش کراودا،

به گوهری نهو ته مه نهی که بابه ته رڼنامه وانییه کهی ئاځسته ده کرځت، له ساځانی دوايي ته مه نی منداځیشدا، نیگار ده توانځت بځته هځکارځکی یاریده ده ر بځ تځگه یشتن و پځکھځناني وځنایه کی سهره تایی بابه ته که له خه یاځی خوځنهردا، بځ بواردانی بځ سهره تايه ک، و دوايیش بځ ده رچوون به توانا کانی خځیه وه.

لهم روانگه یه وهش نیگاری کاریکاتځری له وانه یه به شځک بځت له کاریکاتځری زنجیره یی، له ساځانی سهره تاي قځناغی منداځیدا، به شځکیش بځت له کاریکاتځری کځمیکس، له ساځانی دوايي قځناغی منداځیدا ههروه ک باسما ن کرد، واته له یه که میان واز له وشه دځنځت، و له دووه میشتا به شځوه یه کی ساده وشه به کار دځنځت، له ساځانی پځشکه و تووی قځناغی منداځیشدا کاریکاتځر ده بځته به شځک له کاریکاتځری هاوشان، که ځځی یاریده ده ر ده بینځت، نه ک بځنه ه تی له بابه تی رڼنامه وانیدا، له وانه شه به شځوه ی دیکه ش بوونی هه بځت وه کو کاریکاتځری سهر به خځ، که جیاوازی له گه ځ کاریکاتځر کی ئاساییدا نیه، ته نیا له ساده یی و روونی گونجاو بځ تځگه یشتنی منداځان، ئهم جځره نیگارانه ش ده توانځت له زځرځک له گځقاری منداځاندا ببینځن، تاکه شت که ده بځت ره چاوی بکرځت کاتی پځشکه شکردنی ئهم جځره نیگارانه، ئه وه یه که ده بځت گونجاو بځت له گه ځ پځکها ته ی ده روونی منداځ و ئاستی وه رگرتنی بځ شته کان، هه ځبه ته ده بځت توانای به پځکه نینه ځناني منداځیشیان هه بځت، بځیه ده بځت نهو بابه تانه ی که پځشکه ش ده کرځن له و نځوه ندانه بن که منداځ تځیاندا ده ژیت، وه کو ماځ و خوځندنگا و نهو یاری و وازیانه ی که منداځ ده یانکات و هاوشځوه کانیا ن، بځ نمونه نهو نیگاره که وځنای چځنیه تی فځینی پځځاوی یاریزانځکی تځپی پځ ده کات، و به ربوونه وه ی به سهر سهری ناوبژیوانه که، له وانه یه وځنه یه کی بځ بایه خ بځت بځ که سځکی پځگه یشتوو، به ځام بځ منداځځک له وانه یه بابه تځکی پځ له پځکه نین بځت، بځیه کاتی ځوو له منداځ کردن نابځت نیگارکځشه که خځی ماندووبکات له گه ځان به دواي بابه ته که ی له نځو سیاست و ئابووری و هاوشځوه کانیا ندا، چونکه عه قځی منداځ هځشتا توانای تځگه یشتنی ئهم جځره شتانه ی نیه، به ځکو ده بځت بگه ځځت به دواي مځشځک که له سهر لووتی مام ځستایه ک نیشتځته وه، په ځاوه کانی خوځندنگای منداځان و بابه ته هاوشځوه کانی تر، که گونجاون بځ عه قځ و هزری منداځ، بابه تی پځشکه شکراویش له لایه ن هونه رمه نده وه، ده کرځت ساده تر بځت یان ئاځزتر، به پځ ته مه نی منداځه که.

پځویسته نهو ه بگوترځت که رڼنامه گه ری منداځان پځویستی به پسپځری

هه‌یه، چونکه کرداری گه‌یشتن و گه‌یاندن له‌گه‌ مندانه‌اند، به‌یه‌که‌
له‌ ئانه‌ترین کرداره‌کانی گه‌یاندنی نه‌وان مره‌قه‌کان ده‌ژمه‌ردنه‌ت،
له‌ به‌ر ئه‌و جیاوازییه‌ زه‌ره‌ی ره‌گای ته‌گه‌یشتن له‌ شته‌کان، و
په‌یدا بوونی به‌رده‌وامی په‌وه‌ری نه‌و له‌ مامه‌که‌کردن له‌ نه‌وه‌یه‌که‌ به‌
نه‌وه‌یه‌کی تیره‌وه، چونکه‌ ئه‌وه‌ی له‌لای نه‌وه‌یه‌که‌وه‌ چاره‌ی له‌وه‌رده‌گیرا،
له‌وانه‌یه‌ له‌لای نه‌وه‌ی داها‌توو به‌زارکه‌ر و نا ته‌گه‌یشتوو به‌ت، ئه‌و
شه‌وازان‌ه‌ی به‌ په‌روه‌رده‌کردنی ئه‌و نه‌وه‌یه‌ به‌کارده‌هات، له‌وانه‌یه‌ به‌
نه‌وه‌ی داها‌توو که‌ن به‌ت، چونکه‌ مره‌قه‌ له‌ په‌شکه‌وتنی به‌رده‌وامدایه‌، و
ئامرازه‌کانی گه‌یاندنیش هه‌روا، نه‌وه‌ گه‌نجه‌کانیش ئاستی زانینیان
زیاتره‌، له‌چاو هاوته‌مه‌نه‌کانی خه‌یان له‌ نه‌وه‌کانی په‌شووتر، به‌یه‌
په‌ویستیان به‌ به‌گه‌ی زیاتر و به‌هه‌زتر هه‌یه‌ به‌ قایلبوون، له‌
نه‌وه‌کانی په‌شووتر، به‌یه‌ مملانه‌ی نه‌وان باوکان و که‌وان جگایه‌کی
گرنگی هه‌یه‌ له‌ ئه‌ده‌بی جیهانیدا، له‌به‌رئه‌وه‌ په‌ویسته‌ تووشی
سه‌رسو‌مان نه‌بین، که‌ته‌که‌ منداکه‌ په‌که‌نینی به‌ رووکه‌شیانه‌ی
زانیا‌ریه‌کانی باوکی به‌ته‌وه‌، به‌که‌وه‌ ده‌به‌ت شه‌وازی خه‌مان
په‌ره‌په‌یده‌ین تاوه‌کو له‌گه‌ په‌شکه‌وتنی منداکه‌کانمان گونجاو به‌ت،
سه‌ختی و دژوا‌ریه‌که‌ش له‌ره‌دایه‌.